

CURS 1

DREPT ADMINISTRATIV

PRINCIPIILE ORGANIZARII ADMINISTRATIEI

Organizarea inseamna a realiza metodic masurile necesare pentru a asigura infaptuirea rationala si eficienta a unei actiuni. In toate actiunile rational organizate se urmareste ca eforturile sa fie in concordanta cu rezultatele, sa nu existe disproportii nejustificate, pentru ca, in special in AP regasim cel mai mare consum de resurse financiare ale societatii.

S-a remarcat faptul ca, in actiunile lor, nu reusesc cei mai inteligenti, talentati si bine pregatiti profesional, ci aceia care sunt rational organizati, ale caror actiuni se deruleaza intr-o ordine logica si necesara in raport cu situatia de fapt, care stiu sa imbine mijloacele cu eforturile si timpul de care dispun.

In orice actiune umana este necesara organizarea, iar acolo unde sunt cel putin doua persoane si una sau mai multe activitati de indeplinit, e necesar ca una dintre persoane sa se ocupe de organizare si de comanda. De asemenea, e necesar, mai ales in AP, ca in momentul in care se preia o noua activitate de indeplinit de catre stat, sa se desemneze si cadrul organizatoric minimal pentru realizarea acestei activitati.

REGIMURILE ADMINISTRATIVE

Organizarea administratiei poate lua forme diferite in functie de interesele politice majore sau interesele sociale, in raport de traditie si de gradul de democratizare a tarii. Din acest punct de vedere statul poate proceda la organizarea centralizata a administratiei, la descentralizarea administrativa sau la descentrarea unor servicii administrative. Aceste forme ale organizarii administratiei poarta denumirea de regimuri administrative sau moduri reale prin care administratia isi desfasoara activitatile in stat.

Baza constitutională a organizarii administratiei in momentul de fata o constituie urmatoarele trasaturi din Constitutie:

- art. 119, care stabileste ca administratia din unitatile administrativ-teritoriale se intemeiaza pe principiul autonomiei locale si al descentralizarii serviciilor publice
- art. 122 (2), care stabileste ca prefectul, in calitatea sa de reprezentant guvernamental pe plan local are obligatiile de a conduce serviciile publice descentralizate ale ministerelor si ale celorlalte organe centrale organizate in fiecare judet
- art. 101 (1), care stabileste ca Guvernul asigura realizarea politicii interne si externe a tarii si exercita conducerea generala a AP

Din analiza acestor trasaturi se pot desprinde urmatoarele concluzii: regimul administrativ din Romania e un regim de descentralizare, in virtutea caruia se asigura unitatilor administrativ-teritoriale posibilitatea alegerii de organe de conducere proprii ale caror atributii se afla numai sub imperiul legii. Aceste autoritati au competente deosebit de sporite, nu se gasesc in raport de subordonare fata de nici o alta autoritate, aflandu-se in schimb sub autoritatea Guvernului, care poate sa ia masuri de destituire sau de dizolvare a acestor autoritati numai in cazuri exceptionale si dupa o procedura prealabila foarte complexa. O astfel de masura extrema a Guvernului e supusa

controlului judecatoresc pentru ca numai in acest mod s-ar putea proteja regimul administrativ de descentralizare si de autonomie locala.

REGIMUL ADMINISTRATIV DE CENTRALIZARE

Centralizarea = acea situatie juridica in care deciziile importante se iau numai la nivel central, iar autoritatile locale au numai obligatia de executare.

Intr-un astfel de regim creste aparatul birocratic la nivel central, scade eficienta activitatilor administratiei in general, scade responsabilitatea organelor locale ale AP, care nu pot fi acuzate decat pentru neindeplinirea intocmai a unei decizii centrale si nu pentru decizia insasi.

Un regim administrativ supercentralizat in care nu se lasa nici o competenta decizionala autoritatilor teritoriale poate duce la blocarea activitatilor statului, la nemulțumirea celor administrati si la costuri financiare extrem de ridicate.

REGIMUL ADMINISTRATIV DE DESCONCENTRARE

Organele locale si conducatorii acestora sunt numiti de organele ierarhic superioare care ii si pot destitui. In schimb, aceste organe se bucura de o serie intreaga de competente care nu au existat pana atunci. Aceste competente tin de interesele locale, dar se mentin o serie de sarcini ale organelor locale care nu pot fi exercitate direct, ci numai cu aprobarea, acordul, avizul etc. al organului ierarhic superior.

Practic, in acest regim, caracteristica principala consta in aceea ca pot exercita multe dintre atributii in interesul colectivitatii pe care o deservesc, asumandu-si responsabilitatea deciziei luate.

DESCENTRALIZAREA

Ca regim administrativ, da posibilitatea atat colectivitatilor umane, cat si unor servicii publice sa se administreze singure, dar sub autoritatea statului. Acesta autoritate a statului rezulta din textul art. 101 (1) c.in Constitutie.

Oportunitatea deciziei administrative luate de autoritatile organizate in regim de descentralizare nu e supusa vreunui control ierarhic pentru ca altfel s-ar incalca deplina autonomie a acestor autoritati.

Realizarea descentralizarii administrative in teritoriu se poate face numai in masura in care colectivitatea locala sau serviciul public beneficiaza de personalitate juridica, cand autoritatile locale sunt alese fie de colectivitatea locale, fie de membrii serviciului public descentralizat si confirmata de o autoritate statala competenta.

CURS 2

DREPT ADMINISTRATIV

ADMINISTRATIA PUBLICA CENTRALA **Consideratii asupra notiunii de organ sau de autoritate publica** **administrativa**

AP. se realizeaza prin autoritati publice, organe administrative, institutii, SP.

Institutiile publice existente la data intrarii in vigoare a Constitutiei raman in functiune pana la constituirea celor noi, in conformitate cu art. 151 (1) si art. 152 (1) din Constitutie.

Instrumentele prin care actioneaza administratia statului sunt denumite diferit pentru toate intrebundu-se generic denumirea de institutii publice, autoritati publice, organe administrative, ceea ce evidentiaza ca utilizarea uneia dintre aceste variante desemneaza pana la urma acelasi lucru, adica modalitati de actiune, structuri organizatorice ale administratiei.

Trasaturile caracteristice ale organelor AP:

- a) sunt prevazute cu competenta legala si necesara punerii in aplicare si executarii dispozitiilor din legi si alte acte normative emise de autoritatile ierarhic superioare
- b) pot emite acte administrative cu caracter normativ sau individual cu scopul de a aduce la indeplinire competentele stabilite
- c) actioneaza spontan si din oficiu in functie de interesele sociale curente si viitoare
- d) se supun controlului ierarhic exercitat atat in cadrul sistemului organelor AP. cat si din partea Parlamentului sau a organelor judecatoresti
- e) actioneaza autonom in limitele competentelor speciale, fara ca alte organe sa li se poata substitui, decat in cazuri exceptionale si expres prevazute de lege
- f) nu pot reglementa in domeniile rezervate legii, cu exceptia Guvernului, care poate emite ordonante, in temeiul unei legi speciale de abilitare, in limitele si conditiile prevazute de aceasta.

Ordonantele de urgenta adoptate de Guvern intra in vigoare numai dupa aprobarea lor de catre Parlament. Daca Parlamentul nu se afla in sesiune, el se convoaca in mod obligatoriu.

PRESEDINTELE ROMANIEI

- in calitate de sef al statului, presedintele reprezinta puterea executiva
- el reprezinta statul roman si este garantul independentei nationale, al unitatii si integritatii teritoriale a tarii
- presedintele vegheaza la respectarea Constitutiei si la buna functionare a autoritatilor publice
- exercita functia de mediere intre puterile statului, precum si intre stat si societate

Atributiile presedintelui in raport cu Parlamentul:

Art. 88 Constitutie: seful statului adreseza Parlamentului Romaniei mesaje cu privire la principalele probleme ale natiunii.

Mesajul, ca act public al presedintelui Romaniei, a fost calificat de Curtea Constitutionala ca un act exclusiv, unilateral al presedintelui, care nu produce efecte juridice, ca si decretul.

Aceasta decizie a Curtii Constitutionale precizeaza ca Parlamentul, primind mesajul presedintelui, poate sa dez bata o problema prevazuta in acest mesaj si chiar sa treaca la adoptarea unor masuri pe baza propunerilor acestuia.

Art. 89 Constitutie: stabileste ca presedintele, dupa consultarea presedintilor Senatului si Camerei Deputatilor si a liderilor grupurilor parlamentare poate dizolva Parlamentul, daca acesta nu a acordat votul de incredere pentru formarea Guvernului in termen de 60 de zile de la prima solicitare si numai dupa respingerea a doua solicitari de investitura.

Parlamentul poate fi dizolvat o singura data, dar nu in ultimele sase luni ale mandatului presedintelui, pe timpul starii de asediu sau de urgenta.

Atributia de promulgare a legilor:

Proiectul de lege, indiferent de cine a fost promovat spre dezbatare, dupa adoptarea lui de catre ambele Camere nu devine lege decat dupa promulgarea lui de catre presedinte.

Institutia juridica a promulgarii este operatiunea finala a procedurii legislative si permite sefului statului sa investeasca legea cu formula executorie, obligand autoritatile publice sa treaca la executarea prevederilor acestuia.

Obligatia de promulgare trebuie indeplinita in cel mult 10 zile de la primirea legii.

Presedintele poate cere Curtii Constitutionale sa verifice constitutionalitatea unor prevederi din lege daca este cazul.

Curtea Constitutionala, prin decizia sa, poate stabili ca legea este constitutionala in integralitatea sa, sau poate sa stabileasca neconstitutionalitatea legii. In acest caz, Curtea trimite decizia sa Parlamentului pentru a examina (reexamina) acele prevederi neconstitutionale.

Parlamentul poate adopta legea in forma initiala, deci inlaturand concluziile de neconstitutionalitate ale Curtii, sau poate sa tina seama de recomandarile Curtii Constitutionale in decizia sa.

CURS 5

DREPT ADMINISTRATIV

ACTELE GUVERNULUI

In principiu, Guvernul adopta doua categorii de acte: cu caracter politic, cu caracter juridic.

Actele cu caracter politic nu imbraca o anumita forma pentru ca ele nu sunt reglementate prin norme juridice ci, se concretizeaza, in general, in mesaje, declaratii de intentie, declaratii politice cu privire la anumite evenimente interne sau externe.

Exemple:

- in februarie 1995 a avut loc o declaratie politica a Guvernului Romaniei luata in comun cu partidele politice parlamentare, cu reprezentantii Academiei Romane, ai sindicatelor si ai societatii civile referitor la dorinta Romaniei de a fi primita in U.E.
- in aprilie 2000 a avut loc o declaratie a Guvernului Romaniei referitoare la aderarea Romaniei la U.E., iar in prezent pentru luna aprilie se organizeaza o alta

Actele emise de Guvern isi gasesc reglementarea in toate statele. Constitutia Romaniei stabileste ca Guvernul emite hotarari, iar acestea reprezinta actele de baza, de esenta ale Guvernului. Se prevede, tot in Constitutie, ca Guvernul poate emite ordonante pe baza unei legi de abilitare adoptate de Parlament, pentru perioada in care Parlamentul nu se afla in sesiune. Adunarea Constituenta a dorit sa asigure continuitatea actului legislativ chiar si in perioada in care Parlamentul nu se gaseste in sesiune.

Ordonantele pe care le poate emite Guvernul sunt doar pentru domenii rezervate legilor ordinare.

Conform Constitutiei, Parlamentul poate adopta 3 categorii de legi: **legi constitutionale sau fundamentale** care privesc revizuirea Constitutiei, **legi organice**, care privesc reglementarea in unele domenii foarte importante ale societatii, cum ar fi: regimul proprietatii, sistemul electoral, organizarea administrativa, organizarea judecatoreasca, contenciosul administrativ, bugetul public si bugetul asigurarilor sociale, finantele publice, institutia Avocatul Poporului, institutia Curtii de Conturi si alte autoritati publice autonome centrale.

In afara de hotarari si ordonante, Guvernul poate emite si **ordonante de urgenta**, dar numai in conditii exceptionale. Cu toate acestea, in ultimii 6 ani s-au emis peste 750 de ordonate de urgenta, incalcandu-se in acest mod flagrant si continuu Constitutia.

Hotararile de Guvern pot fi adoptate cu majoritatea membrilor prezenti in cadrul sedintei de Guvern, iar Guvernul poate lua hotarari daca sunt prezenti majoritatea membrilor Guvernului.

Hotararea de Guvern se semneaza de catre primul-ministru si se contrasemneaza de ministrul sau ministrii de resort, adica cei care urmeaza sa puna in aplicare aceasta hotarare. Hotararea se publica in Monitorul Oficial si numai dupa

aceasta publicare ea intra in vigoare, cu exceptia cazurilor cand s-a prevazut o data certa ulterioara sau un anumit termen pentru intrarea in vigoare a hotararii respective.

Ordonantele de Guvern emise pe baza unei legi de abilitare se publica in M.O. si produc efecte de indata. Daca in legea de abilitare s-a prevazut ca unele ordonante sau toate vor fi supuse aprobarii Parlamentului in prima zi dupa reluarea activitatii parlamentare, Guvernul trebuie sa supuna spre aprobare aceste ordonante.

Parlamentul are 3 posibilitati: aproba ordonanta asa cum a fost emisa de Guvern, respinge ordonanta, aduce modificari acestei ordonante.

In cazul in care ordonanta a fost respinsa, dar ea produsese efecte anterior respingerii, daca aceste efecte nu mai pot fi inlaturate, inseamna ca ele raman castigate in favoarea celor in cauza. Daca aceste efecte sunt in defavoarea unor persoane, Parlamentul sau Guvernul vor trebui sa stabileasca eventual despagubiri sau compensatii pentru aceste persoane. Cat priveste ordonantele de urgenta, acestea intra in vigoare dupa momentul depunerii textului ordonantei la Parlament si publicarii acestuia in M.O.

ACTELE PRIMULUI-MINISTRU

Primul-ministru e seful Guvernului, dar el nu reprezinta o autoritate distincta in cadrul sistemului institutional din Romania. Poate emite acte juridice cu forta juridica restransa si, cu precadere, cu caracter individual. Aceste acte se numesc **decizii** si privesc masuri de organizare a Guvernului, de eliberare sau revocare din functie a unor persoane, a unor institutii publice care se gasesc in subordinea Guvernului.

Actele sale se iau in nume propriu si nu in numele Guvernului. Raspunderea Guvernului – datorita importantei atributiilor care revin Guvernului.

S-a pus problema responsabilitatii Guvernului in intregul sau si a fiecarui membru al Guvernului. Functia de ministru reprezinta o mare responsabilitate pentru destinele unei tari, iar prin deciziile sale, un membru al Guvernului poate influenta profund si ireversibil interesele generale ale statului.

De aceea, chiar prin Regulamentele Organice pentru Tarile Romane s-a incercat reglementarea raspunderii ministrilor.

Conventia de la Paris din 1858 stabilea ca ministrii sunt raspunzatori de violarea legilor si cu precadere de orice risipa a banilor publici, iar in caz de incalcare a indatoririlor, ministrii vor putea fi judecati de Inalta Curte de Justitie si actiunea putand fi pusa in miscare de domnitor sau de parlament, cu votul a 2/3 din numarul membrilor.

Prima Constitutie, adoptata in 1866, stabilea ca ministrii pot fi acuzati si trimisi in fata Inaltei Curti de Casatie si Justitie la cererea domnitorului sau a fiecarei Camere a Parlamentului.

In 1879 e adoptata prima lege speciala organica privitoare la responsabilitatea ministeriala, care prevedea printre altele ca pentru fapte penale ministrii pot fi sanctionati cu pedeapsa inchisorii si pedeapsa complementara a interdictiei de a ocupa functii publice, incepand de la o perioada de 3 ani postcondamnatoriu pana la sfarsitul vietii.

Actuala Constitutie stabileste ca membrii Guvernului pot suporta 2 categorii de raspundere: o raspundere politica, care poate fi proprie sau a Guvernului in ansamblu; o raspundere juridica.

Raspunderea politica e in principiu una solidara, pentru ca Guvernul actioneaza ca o autoritate colegiala si ia decizii cu majoritatea membrilor prezenti

astfel ca, atata timp cat aceste decizii reprezinta chiar decizia Guvernului, iar Guvernul e o autoritate colegiala, in mod nemijlocit efectul deciziei respective va reprezenta si pe acei membri ai Guvernului care au lipsit, s-au abtinut sau au votat impotriva deciziei.

Administratia ministeriala e formata din: ministere, organe de specialitate purtand diverse denumiri (institutii, comisii, autoritati, oficii etc.) ce sunt organizate in subordinea ministerelor sau a Guvernului.

Ministerele, ca autoritati publice, functioneaza numai in subordinea Guvernului. Ele sunt create pentru a organiza executarea legilor intr-una sau mai multe ramuri sau domenii de activitate. Se infiinteaza fie prin lege, cum e cazul MapN, al MI, fie prin hotarare sau ordonanta de Guvern, asa cum s-a intamplat in privinta actualului Guvern care, prin ordonanta de urgenta a infiintat o serie de ministere.

Fiecare minister are denumire ce reflecta domeniul sau de competenta. Au o competenta bine stabilita fie prin actul de infiintare, fie prin actul de organizare si functionare.

CURS 3

DREPT ADMINISTRATIV

Atributiile presedintelui Romaniei in calitate de sef al statului

Deși executivul nostru este bicefal, respectiv presedinte și guvern, cele două autorități publice centrale se supun unor regimuri juridice în parti diferite. Astfel, presedintele Romaniei este ales de popor, iar guvernul este numit de presedinte după ce a obținut votul de încredere din partea Parlamentului.

Acest fapt nu creează o relație de subordonare între guvern și presedinte și se înscrie în principiile generale de funcționare a instituțiilor statului. Între instituțiile statului, indiferent pe ce poziție ierarhică se situează ele există relații de interdependență, deoarece fiecare dintre aceste instituții sunt parti componente ale sistemului organelor statului.

În relațiile cu guvernul, presedintele are următoarele atribuții:

- a) desemnează candidatul pentru funcția de prim-ministru (pentru formarea guvernului). Numeste guvernul pe baza votului de încredere dat de parlament. Această atribuție este obligatorie și trebuie exercitată după o anumită procedură, presedintele având obligația să se consulte cu partidul care (a obținut) detine majoritatea parlamentară.
- b) Presedintele revocă și numeste la propunerea primului-ministru pe unii membrii ai guvernului
- c) Presedintele consultă guvernul cu privire la probleme urgente și de importanță deosebită

Atributiile presedintelui ca sef al executivului:

- comandant al forțelor armate și al Consiliului Suprem de Apărare a Țării

Atributiile presedintelui in situatii exceptionale

1. mobilizarea generală sau parțială a forțelor armate cu aprobarea prealabilă a parlamentului, iar în situații extreme, decretul de mobilizare este supus ulterior aprobării Parlamentului. Dacă parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de îndată și dacă refuză să aprobe decretul, acest decret își încetează efectele și se trece la demobilizarea forțelor armate.

2. luarea unor măsuri urgente pentru respingerea unei agresiuni armate îndreptate împotriva țării. Într-o astfel de situație, presedintele, prin intermediul unui mesaj, aduce la cunoștința Parlamentului măsurile dispuse. Dacă parlamentul nu se află în sesiune se convoacă de drept în 24 de ore.

3. instituirea stării de asediu sau urgență în întreaga țară sau localitate. După luarea măsurii respective, presedintele va solicita parlamentului în termen de 5 zile încuviințarea măsurii respective.

În toate situațiile arătate, Parlamentul, dacă se găsește în sesiune, va rămâne, iar dacă nu, este convocat de drept în sesiune și va rămâne până la dispariția stării respective.

POLITICA EXTERNA

1. Presedintele incheie tratate dupa ce au fost negociate de guvern, se supun ratificarii parlamentului in termen de 60 de zile de la semnare.
2. Acrediteaza si recheama reprezentantii diplomatici ai statului roman in diferite state si misiunea de a primi scrisorile de acreditare a reprezentantilor cu rang de ambasador ai diferitelor state.

Actele Sefului de Stat

Presedintele emite acte cu caracter juridic care se numesc decrete si pot avea caracter individual si normativ si produc efecte numai dupa ce au fost publicate in Monitorul Oficial al Romaniei.

Publicarea decretelor presedintelui in presa scrisa nu poate suplini dispozitia constitutională (articol 99, alin. 1 de publicare in M.O.) pentru ca acesta sa produca efecte juridice.

Unele decrete ale presedintelui Romaniei referitoare la acreditarea si rechemarea reprezentantilor diplomatici ai Romaniei, incheierea de tratate, luarea masurilor de respingere a unei agresiuni armate sau instituirea starii de asediu sau urgenta si altele se contrasemneaza de catre primul-ministru. Lipsa acestei contrasemnari atrage nulitatea decretului.

Decretele presedintelui au caracter administrativ, reprezinta un act administrativ care nu intra sub controlul de legalitate sau constitutional nici al Curtii Constitutionale, nici al Instantei de Contencios Administrativ.

Demiterea presedintelui

Reprezinta cea mai grava sanctiune politica pe care poate sa o primeasca presedintele in cadrul raspunderii pentru activitatea depusa pe perioada mandatului.

In primul rand, presedintele raspunde politic si, ca urmare, se poate ajunge la sanctiunea demiterii pornind de la faptul ca presedintele este ales direct de popor, demiterea a fost conceputa ca o procedura greoaie, de lunga durata pentru a nu se lasa cale libera abuzurilor.

Prima operatiune in cadrul procedurii de demitere o reprezinta propunerea de suspendare din functie. Aceasta poate fi initiata de cel putin o treime din numarul senatorilor si deputatilor. Trebuie motivata si inaintata presedintelui pentru a-i da posibilitatea sa se apere. In motivarea propunerii de suspendare trebuie sa se detalieze care sunt invinuirile aduse presedintelui si toate probele care stau la baza acestei invinuiri.

Cu privire la propunerea de suspendare initiata acestuia, trebuie sa ceara un aviz consultativ al Curtii Constitutionale.

Presedintele, daca considera necesar a da explicatii, trebuie sa prezinte in fata celor doua camere ale parlamentului reunite in sedinta comuna unde are posibilitatea sa demonstreze contrariul celor afirmate in motivatia propunerii de suspendare. Prezenta presedintelui la dezbaterile propunerii de suspendare nu este obligatorie.

Parlamentul poate adopta o hotarare de suspendare din functie sau poate respinge propunerea de suspendare din functie. Daca s-a aprobat suspendarea, parlamentul va stabili data pentru organizarea unui referendum, in vederea demiterii presedintelui. Aceasta data este de maxim 30 de zile potrivit legii 3 / 2000 privind organizarea referendumului.

Pe buletinele de vot se va pune urmatoarea intrebare: "Sunteti de acord cu demiterea presedintelui Romaniei ?" cu variantele de raspuns "Da" sau "Nu". Daca

raspunsul este "Da" si provine de la majoritatea cetatenilor inscrisi pe listele electorale permanente, presedintele este demis.

Rezultatul referendumului centralizat la Biroul Electoral Central se inainteaza la Curtea Constitutionala care confirma sau infirma respectiva procedura de desfasurare a referendumului si rezultatele acestuia.

Masura demiterii presedintelui se publica in M.O. si in presa. Publicarea si in presa are ca scop crearea posibilitatii reale si efective pentru toti, atat cu drept de vot de a lua cunostinta cu masura extrem de grava a demiterii presedintelui.

Interimatul functiei de presedinte al Romaniei

Odata cu suspendarea din functie, el nu-si mai poate exercita functia suprema in stat pana in momentul validarii rezultatului referendumului.

Interimatul functiei cuprinde doua etape:

1. interimatul in perioada de la suspendarea din functie pana la publicarea in M.O. si presa a rezultatului referendumului.
2. Daca presedintele este demis, interimatul se prelungeste pana la alegerea noului presedinte prin organizarea de alegeri anticipate si depunerea juramantului de credinta de catre noul presedinte.

Cel mult, interimatul functiei de presedinte poate fi de 4 luni si 10 zile.

Organizarea alegerilor unui nou presedinte trebuie sa se faca in cel mult 3 luni de la mandatarea functiei si revine in sarcina guvernului.

Raspunderea juridica a presedintelui

Presedintele poate fi tras la raspundere numai pentru inalta tradare, desi in nici o lege penala nu exista infractiunea de inalta tradare, ceea ce inseamna ca sintagma utilizata de legiuitorul constitutional poate fi circumscrisa unor fapte foarte grave savarsite de presedinte, care pun in pericol existenta statului roman sau a natiunii romane.

CURS 4

DREPT ADMINISTRATIV

GUVERNUL SI ADMINISTRATIA PUBLICA CENTRALA

Guvernul este constituit din ministri. A aparut odata cu primele constitutii moderne, iar originea sa provine din vechile consilii ale regelui, "curia legis". Corpul de consilieri ai monarhului s-a trasformat intr-un corp de specialisti formand clasa marilor dregatori, functionari, ministri.

Aceste consilii ale sefului statului au inceput sa desfasoare activitati specializate pe diferite ramuri ale vietii societatii, asa cum in prezent ii regasim pe ministri in orice guvern.

Cat priveste natura juridica a Sfatului Domnesc din Tarile Romane, s-a sustinut ca acesta nu ar fi fost intuit un aparat administrativ ci, mai degraba un un miniparlament.

Un veritabil guvern roman intalnim pentru prima data in Principatele Romane Unite – Cuza, desi prin Regulamentele Organice s-a stabilit si s-a utilizat pentru prima data denumirea de ministru, astfel incat exista ^ ministere in Muntenia (ministru treburilor dinauntru, ministru finantelor-vistierul, marele postelnic, logofatul-ministrul justitiei, logofatul pricinilor bisericesti si spatarul pentru ministerul ordinii) si exista un Sfat al ministrilor (sfat administrativ).

Hotararile Sfatului erau supuse aprobarii domnitorului.

Dupa aprobarea Constitutiei din 1866 se constituie primul guvern veritabil, adica echivalent cu Consiliul de Ministri, iar evolutia acestei autoritati publice este strans legata de evolutia constitutională a Romaniei, in conditiile in care pana in 1941 seful statului a fost monarhul, iar guvernul si primul-ministru aveau atributii sporite.

In perioada 6 septembrie 1940 – 23 august 1944, la nivelul AP centrale guvernamentale exista o situatie speciala, adica a aparut o functie noua de conducator al statului pe langa existenta in paralel a institutiei monarhului, iar conducatorul statului era si conducatorul / presedintele Consiliului de Ministri.

Constitutia din 1991 statorniceste institutia guvernului, format din primul-ministru, ministri si alte persoane desemnate prin lege de a face parte din guvern.

Anterior Constitutiei a fost adoptata legea 37/1990 privitoare la organizarea si functionarea guvernului care nu stabilea un numar minim sau maxim al ministerelor sau membrilor guvernului, asa cum stabile legea din 1929 un numar fix de ministere si ministri.

Formarea guvernului

Este procedura de constituire dupa alegeri. De principiu, mandatul guvernului este de 4 ani, corespunzand mandatului parlamentului. Imediat dupa alegeri si formarea parlamentului, seful statului desemneaza o persoana pentru formarea noului guvern dupa ce se consulta cu partidul care a obtinut majoritatea voturilor in parlament sau se consulta cu celelalte partide parlamentare.

Cel desemnat pentru formarea guvernului trebuie ca in 10 zile sa depuna spre dezbarea parlamentului programul de guvernare si lista cu propunerile pentru noul guvern. In urma dezbatelor programului de guvernare pe comisii si in plen si audierii pe comisii parlamentare a persoanelor propuse a face parte din guvern, in sedinta

publica a celor doua camere reunite, se supune dezbaterii si acceptarii programului de guvernare si a listei noului guvern.

Dupa ce parlamentul a acceptat programul de guvernare si lista noului guvern, presedintele emite decretul de numire a noului guvern.

Incetarea mandatului guvernului are loc:

- a) prin retragerea sprijinului parlamentului ca urmare a unei motiuni de cenzura
- b) respingerea unui proiect de lege supus aprobarii parlamentului prin asumarea raspunderii guvernului (art.113 – Constitutie)
- c) prin demisia primului-ministru
- d) prin decesul primului-ministru
- e) prin incompatibilitatea primului-ministru.

Daca incetarea activitatii guvernului intervine pe parcursul mandatului, se va trece la formarea unui nou guvern dupa aceeaasi procedura aratata anterior.

Componenta guvernului

- primul-ministru
- ministri si alti membri stabiliti prin lege organica (legea 37 / 1990 anterioara Constitutiei stabilea si functia de vice prim-ministru si ministru de stat, functii care nu se mai regasesc in actualul guvern).

Numarul ministrilor se stabileste in conformitate cu complexitatea programului de guvernare si el poate diferi de la un guvern la altul sau chiar pe parcursul mandatului unui guvern.

Conditii legale pentru a fi membru al guvernului

- persoana care a indeplinit varsta de 23 de ani cu capacitate deplina de exercitiu
- numai cetatenie romana
- domiciliat in Romania si cu exercitiul drepturilor electorale.

Articolul 104 din Constitutie stabileste ca membrii guvernului sunt incompatibili cu exercitarea altor functii publice de autoritate, adica prefect, primar, presedintele consiliului judetean etc.

In schimb, nu exista incompatibilitati inter calitatea de membru al guvernului si cea de deputat sau senator.

Incetarea functiei de membru al guvernului

Are loc in urma pierderii drepturilor electorale, prin revocare, prin demisie, prin deces sau in alte situatii stabilite de lege. In caz de demisie, presedintele Romaniei ia act si constata vacantarea postului.